

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2015-11-23 Nr. 4R-2900-(417)

DĖL APMOKĖJIMO UŽ TEISĖJŲ DARBĄ

Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolė 2015 m. lapkričio 10 d. raštu Nr. S-(30-1.8)-2025 „Dėl teisėjų darbo apmokėjimo teisinio reglamentavimo“ kreipėsi į Teisėjų tarybą, siūlydama inicijuoti teisėjų darbo apmokėjimo už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis sureguliuojamą įstatymu (toliau – Raštas).

Kadangi tinkamo apmokėjimo už teisėjų viršvalandinį darbą bei darbą poilsio ir švenčių dienomis, apmokėjimo už budėjimus bei apylinkių teisėjų atlyginimo didinimo klausimai yra aktualūs jau keletą metų, Teisėjų taryba ne kartą kreipėsi į įgaliotas institucijas, prašydama kuo skubiau įstatyminiu lygmeniu sureguliuoti paminėtus klausimus. Tačiau iki šiol jokie teisinio reguliavimo pakeitimai nėra atlikti.

Atsižvelgdama į Valstybės kontrolės Raštą, Nacionalinė teismų administracija teikia Teisėjų tarybos posėdyje svarstyti pakartotinį kreipimąsi į įgaliotas institucijas, siūlant pagal kompetenciją imtis veiksmų inicijuojant Lietuvos Respublikos Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIP-3514 priėmimą bei Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo priėmimą.

PRIDEDAMA:

1. Rašto Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui „Dėl Konstitucinio teismo nutarimo įgyvendinimo“ projektas, 2 lapai;
2. Valstybės kontrolės 2015 m. lapkričio 10 d. raštas Nr. S-(30-1.8)-2025 „Dėl teisėjų darbo apmokėjimo teisinio reglamentavimo“, 3 lapai;
3. Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.

Direktorė

Reda Molienė

Vilma Černiauskienė, tel. (8 5) 2514344, el. p. vilma.cerniauskiene@teismai.lt

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT- 10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. paštu: info@tm.lt

2015-11- Nr.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai
El. paštu: post@socmin.lt

Lietuvos Respublikos Seimo
Teisės ir teisėtvarkos komitetui
El. paštu: teiseskt@lrs.lt

Žiniai:

Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolei
El. paštu: info@vkontrole.lt

DĖL KONSTITUCINIO TEISMO NUTARIMO ĮGYVENDINIMO

Teisėjų taryba, siekdama panaikinti teisiniame reglamentavime atsiradusią spragą dėl tinkamos teisėjų darbo apmokėjimo tvarkos, siūlo inicijuoti teisės aktų, reguliuojančių teisėjų darbo apmokėjimą už jų dirbtą viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis bei teisingą teisėjų atlyginimų koeficientų nustatymą, priėmimą.

Dėl apmokėjimo už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis

Konstitucinis Teismas 2011 m. vasario 14 d. nutarimu pripažino, jog Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio 1 dalis tiek, kiek ribojama teisėjų teisė gauti teisingą atlyginimą už viršvalandinį darbą, už darbą švenčių ir poilsio dienomis, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad „negali būti tokios situacijos, kad teisėjui, vykdančiam Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse ir kituose įstatymuose nurodytas teisėjo funkcijas, kurios turi būti vykdomos po darbo valandų, poilsio bei švenčių dienomis, būtų nemokama arba už šį darbą nebūtų apmokama teisingai“.

Teisėjų taryba atkreipia dėmesį, jog 2013 m. liepos 3 d. raštu Nr. 36P-160-(7.1.10), 2014 m. vasario 21 d. raštu Nr. 36P-61-(7.1.10) bei 2015 m. birželio 11 d. raštu Nr. 36P-154-(7.1.10) (pridedama) kreipėsi į įgaliotas institucijas, prašydama kuo skubiau įstatyminiu lygmeniu sureguliuoti apmokėjimo teisėjams už viršvalandžius, darbą poilsio ir švenčių dienomis bei budėjimo klausimus. Tačiau iki šiol jokie teisinio reguliavimo pakeitimai nėra atlikti.

Kaip minėta Teisėjų tarybos raštuose, Konstitucinio Teismo nutarimui įgyvendinti būtini įstatyminio reguliavimo pokyčiai iki šiol nėra įgyvendinti. Nors 2011 m. rugsėjo 2 d. Seime buvo užregistruotas Vyriausybės pateiktas Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-3514 (rengėjas – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija), tačiau jo svarstymas iki šiol nėra pradėtas. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad įsigaliojus Konstitucinio Teismo nutarimui, kuriuo įstatymas (ar jo dalis) pripažįstamas prieštaraujančiu Konstitucijai, teisės sistemoje gali atsirasti įvairių neapibrėžčių, *lacunae legis* – teisinio reguliavimo spragų, net vakuumas. Tuomet būtina įstatyminį reguliavimą pakoreguoti taip, kad būtų pašalintos teisinio reguliavimo spragos, kitos neapibrėžtys, kad teisinis

reguliavimas taptų aiškus, darnus (Konstitucinio Teismo 2005 m. sausio 19 d. nutarimas). Tokios situacijos, kai teisės sistemoje atsiranda teisinio reguliavimo spragų, konstituciškai yra netoleruotinos, todėl įstatymų leidėjui kyla pareiga nedelsiant imtis veiksmų, kad teisės aktai, kuriuos Konstitucinis Teismas savo nutarimu pripažino prieštaraujančiais Konstitucijai, taigi negaliojančiais, būtų ištaisyti (pakeisti taip, kad naujai nustatytas teisinis reguliavimas neprieštarautų aukštesnės galios teisės aktams, *inter alia* (ir pirmiausia) Konstitucijai), o teisinio reguliavimo spragos užpildytos (Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 9 d. nutarimas). Minėtas teisinio reguliavimo vakuumas gali būti visiškai likviduotas tik Seimui padarius atitinkamus įstatymo pakeitimus ir (arba) papildymus. Jeigu tam prireiktų daugiau laiko, Seimui kyla pareiga įstatymu nustatyti laikiną teisinį reguliavimą.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, sprendama klausimą dėl teisėjų atlyginimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis priteisimo, 2014 m. gegužės 20 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1252/2014 konstatavo, jog minėta teisinio reguliavimo spraga užpildytina taikant Darbo kodekso nuostatas. Pažymėtina, jog dėl įstatyminio reguliavimo nebuvimo kylančias praktines ir teisines problemas kelis metus Teisėjų taryba bando spręsti siūlydama teismams taikyti įstatymo analogiją grindžiamas kompensavimo už viršvalandinį darbą, už darbą švenčių ir poilsio dienomis priemonės. Atkreiptinas dėmesys, jog ir Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolė 2015 m. lapkričio 10 d. rašte Nr. S-(30-1.8)-2025 „Dėl teisėjų darbo apmokėjimo teisinio reglamentavimo“ pažymėjo, jog teisėjų darbo apmokėjimo už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis klausimai turi būti sureguliuoti įstatymu.

Konstatuotina, kad esama situacija, kai neįgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas, yra laikytina pažeidžiančia visiems asmenims Konstitucijos garantuojamą teisę gauti teisingą apmokėjimą už darbą, sukuriančia nepasitikėjimą teisės sistema, teisinio reguliavimo nebuvimas neleidžia tinkamai organizuoti teismų darbo, kelia įtampą teisėjų bendruomenėje, lemia teisminių ginčų atsiradimą, kurie taip pat reikalauja papildomų valstybės biudžeto lėšų.

Dėl teisėjų atlyginimų koeficientų

Taip pat pažymėtina, jog šiuo metu ir kitas teisinis reguliavimas, nustatantis teisėjų atlyginimų apskaičiavimo tvarką, lemia neproporcingus skirtumus tarp skirtingų instancijų ir grandžių teisėjų atlyginimų. Aukštesnės grandies teisėjams esamas reguliavimas numato didesnius pareiginės algos koeficientus, tačiau skirtumai tarp skirtingų grandžių bendrosios kompetencijos teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų nėra vienodi – aukštesnės grandies nurodyti kokių ir taip pat konkrečia normą teismų teisėjų pareiginės algos koeficientai nuosekliai skiriasi vienu bazinio atlyginimo dydžiu, tuo tarpu skirtumas tarp apylinkių ir apygardų teismų teisėjų – trejais.

Įvertinus apylinkių teismų teisėjams keliamus kvalifikacijos reikalavimus, šių teismų teisėjų darbo krūvį, už darbą gaunamo atlygio santykį su kitiems valstybės biudžeto lėšomis išlaikomais aukštesnės grandies pareigūnams bei tarnautojams, taip pat kitų teismų teisėjams mokamus atlyginimus, esamas teisinis reguliavimas, numatantis apylinkių teismų teisėjų atlyginimo dydį, laikytinas neproporcingu ir keistinu. Siekiant užtikrinti konstitucinių teisėjų ir teismų nepriklausomumą, proporcingumą ir teisingo apmokėjimo už darbą principų įgyvendinimą, būtina nustatyti adekvatų apylinkių teismų teisėjų ir šių teismų pirmininkų bei jų pavaduotojų pareiginės algos dydį, įtvirtinant nuoseklų koeficientų dydžių augimą.

Atsižvelgdama į tai, Teisėjų taryba siūlo:

- 1) pagal kompetenciją imtis veiksmų inicijuojant Lietuvos Respublikos Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIP-3514 priėmimą;
- 2) pagal kompetenciją imtis veiksmų inicijuojant Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo (projektas pridedamas) priėmimą.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
2. Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.

Pirmininkas

Egidijus Laužikas

Originalas nebus
siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos Seimo
Teisės ir teisėtvarkos komiteto
pirmininkui Juliui Sabatauskui

2015-11-10 Nr. 5-(30-1.8)-2025

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komiteto pirmininkei
Jolitai Vaickienei

Teisingumo ministrui
Juozui Bernatoniui

Socialinės apsaugos ir darbo ministrei
Algimantai Pabedinskienei

Teisėjų tarybos pirmininkui
Egidijui Laužikui

Nacionalinės teismų administracijos
direktorei Redai Molienei

DĖL TEISĖJŲ DARBO APMOKĖJIMO TEISINIO REGLAMENTAVIMO

Valstybės kontrolė, prieš rengdama 2016 metų valstybinio audito programą, atlieka valstybinio audito planavimo procedūras, viešojo sektoriaus subjektų veiklos analizę.

Atlikę minėtas procedūras teismų veiklos srityje nustatėme, kad iki šiol Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio 1 dalis nesuderinta su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2011-02-14 nutarimu. Siekdami užtikrinti, kad valstybės biudžeto paskirti asignavimai būtų naudojami teisėtai ir laikantis įstatymuose nustatytų darbo apmokėjimo sąlygų, atkreipiame Jūsų dėmesį į teisėjų darbo apmokėjimo už dirbtą viršvalandinį darbą bei darbą poilsio ir švenčių dienomis teisinio reglamentavimo trūkumus.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2011-02-14 nutarimu pripažino, kad Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio 1 dalis (Žin., 2008, Nr. 131-5022) tiek, kiek ribojama teisėjų teisė gauti teisingą atlyginimą už viršvalandinį darbą, už darbą švenčių ir poilsio dienomis, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad „kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą <...>“, ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

Biudžetinė įstaiga
Pamėnkalnio g. 27
LT-01113 Vilnius

Tel. (8 5) 266 6752
Faks. (8 5) 266 6761
El. paštas info@vkontrole.lt
<http://www.vkontrole.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188659229

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgusi į minėtą Konstitucinio Teismo nutarimą, 2011-08-31 nutarimu Nr. 1037 (Žin., 2011, Nr. 110-5199) pateikė Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą (Seimo duomenų bazėje 2011-09-02 registruotas įstatymo projektas Nr. XIP-3514). Šio įstatymo projekto rengėja – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, įvertinęs pateiktą derinti įstatymo projektą, pateikė pastabas ir atkreipė dėmesį į tai, kad, reguliuojant teisėjų darbo poilsio ir švenčių dienomis apmokėjimą, turėtų būti įvertinti teisėjų darbo vykdant teisingumą ypatumai, o ne perrašomos kitų įstatymų nuostatos. Mūsų duomenimis, šis projektas nebuvo Seime svarstytas ir priimtas.

Teisėjų taryba, atsižvelgusi į tai, kad po Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatos nebuvo pakeistos, ir siekdama išvengti darbo apmokėjimo teisėjams sutrikdymo, rekomendavo teismams, kompensuojant teisėjams už dirbtą viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis bei budėjimą, vadovautis Teisėjų tarybos 2014-12-19 nutarimu Nr. 13P-167-(7.1.2) patvirtintu Pavyzdiniu kompensavimo teisėjams už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis bei budėjimą tvarkos aprašu. Reikia pažymėti, kad Konstitucinis Teismas 2006-08-08 sprendime (Žin., 2006-08-12, Nr. 88-3475; konstatuojamosios 2 d. 16 p.) yra konstatavęs, jog teisėjų atlyginimų teisinis reguliavimas turi būti koreguotas taip, kad ne tik atitiktų Konstituciją, bet ir neskatintų teisminės valdžios savivaldos institucijų spręsti tų klausimų, kurie pagal Konstituciją priklauso tik įstatymų leidėjo Seimo kompetencijai. Pagal Teismų įstatymo 96 straipsnį teisėjų atlyginimas turi būti sureguliuotas įstatymu.

Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad, atliekant teismuose valstybinius finansinius (teisėtumo) auditus 2001–2009 metais, Valstybės kontrolei nebuvo galimybės įvertinti teisėjų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo, nes tuo metu įstatymu taip pat nebuvo reglamentuotos teisėjų darbo apmokėjimo sąlygos, atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2001-07-12 nutarimą. Juo buvo pripažinta, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Konstitucijai.

Taigi, dėl Konstitucinio Teismo 2011-02-14 nutarimo užsitęsė teisinio reguliavimo neapibrėžtumas, todėl teisminės valdžios savivaldos institucija turėjo spręsti tuos klausimus, kurie pagal Konstituciją priklauso tik įstatymų leidėjui. Tai daro įtaką ir valstybės biudžeto asignavimų, skirtų teisėjų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms sumokėti, panaudojimo kontrolei.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlytume inicijuoti teisėjų darbo apmokėjimo už jų dirbtą viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis sureguliovimą įstatymu.

Valstybės kontrolė yra pasirengusi Jums pristatyti iškeltą klausimą ir dalyvauti diskusijose.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

Gediminas Švetkauskas, tel. (8 5) 268 5069, el. p. gediminas.svetkauskas@vkontrole.lt
Olga Vitkauskienė, tel. (8 5) 268 5068, el. p. olga.vitkauskiene@vkontrole.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISĖJŲ ATLYGINIMŲ ĮSTATYMO NR. X-1771 PRIEDĖLIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo priedėlio II skirsnio pakeitimas
Pakeisti Įstatymo priedėlio II skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„II. BENDROSIOS KOMPETENCIJOS IR SPECIALIZUOTŲ TEISMŲ TEISĖJŲ
PAREIGINĖS ALGOS**

(Baziniais dydžiais)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Pareiginės algos koeficientas			
		pirmininko ar jį pavaduojančiojo (kai nėra etatinio pavaduotojo)	pirmininko pavaduotojo	skyriaus pirmininko	teisėjo
1.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	21,7	–	20,2	19,2
2.	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	20,9	19,7	–	18,7
3.	Lietuvos apeliacinis teismas	20,2	–	19,2	18,2
4.	Apygardų teismai	19,2	–	18,2	17,2
5.	Apygardų administraciniai teismai	19,2	18,2	–	17,2
6.	Apylinkių teismai:	18	16,6	–	15,2

2 straipsnis. Įstatymo priedėlio II skirsnio pakeitimas
Pakeisti Įstatymo priedėlio II skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„II. BENDROSIOS KOMPETENCIJOS IR SPECIALIZUOTŲ TEISMŲ TEISĖJŲ
PAREIGINĖS ALGOS**

(Baziniais dydžiais)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Pareiginės algos koeficientas			
		pirmininko ar jį pavaduojančiojo (kai nėra etatinio pavaduotojo)	pirmininko pavaduotojo	skyriaus pirmininko	teisėjo
1.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	21,7	–	20,2	19,2
2.	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	20,9	19,7	–	18,7
3.	Lietuvos apeliacinis teismas	20,2	–	19,2	18,2
4.	Apygardų teismai	19,2	–	18,2	17,2
5.	Apygardų administraciniai teismai	19,2	18,2	–	17,2
6.	Apylinkių teismai:	18,2	17,2	–	16,2

3 straipsnis. Įstatymo galiojimas

1. Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.
2. Šio įstatymo 2 straipsnis įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISĖJŲ ATLYGINIMŲ ĮSTATYMO NR. X-1771 PRIEDĖLIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo priedėlio II skirsnio pakeitimas
Pakeisti Įstatymo priedėlio II skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„II. BENDROSIOS KOMPETENCIJOS IR SPECIALIZUOTŲ TEISMŲ TEISĖJŲ
PAREIGINĖS ALGOS**

(Baziniais dydžiais)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Pareiginės algos koeficientas			
		pirmininko ar jį pavaduojančiojo (kai nėra etatinio pavduotojo)	pirmininko pavduotojo	skyriaus pirmininko	teisėjo
1.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	21,7	–	20,2	19,2
2.	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	20,9	19,7	–	18,7
3.	Lietuvos apeliacinis teismas	20,2	–	19,2	18,2
4.	Apygardų teismai	19,2	–	18,2	17,2
5.	Apygardų administraciniai teismai	19,2	18,2	–	17,2
6.	Apylinkių teismai:	18	16,6	–	15,2
6.1.	kuriuose dirba 15 ir daugiau teisėjų	17,7	16	–	14,2
6.2.	kuriuose dirba 14 ir mažiau teisėjų	16,7	15,3	–	14,2“

2 straipsnis. Įstatymo priedėlio II skirsnio pakeitimas
Pakeisti Įstatymo priedėlio II skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„II. BENDROSIOS KOMPETENCIJOS IR SPECIALIZUOTŲ TEISMŲ TEISĖJŲ
PAREIGINĖS ALGOS**

(Baziniais dydžiais)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Pareiginės algos koeficientas			
		pirmininko ar jį pavaduojančiojo (kai nėra etatinio pavduotojo)	pirmininko pavduotojo	skyriaus pirmininko	teisėjo
1.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	21,7	–	20,2	19,2

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Pareiginės algos koeficientas			
		pirmininko ar jį pavaduojančiojo (kai nėra etatinio pavaduotojo)	pirmininko pavaduotojo	skyriaus pirmininko	teisėjo
2.	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	20,9	19,7	–	18,7
3.	Lietuvos apeliacinis teismas	20,2	–	19,2	18,2
4.	Apygardų teismai	19,2	–	18,2	17,2
5.	Apygardų administraciniai teismai	19,2	18,2	–	17,2
6.	Apylinkių teismai:	18,2	17,2	–	16,2
6.1.	kuriuose dirba 15 ir daugiau teisėjų	17,7	16	–	14,2
6.2.	kuriuose dirba 14 ir mažiau teisėjų	16,7	15,3	–	14,2“

3 straipsnis. Įstatymo galiojimas

1. Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.
2. Šio įstatymo 2 straipsnis įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖJŲ ATLYGINIMŲ ĮSTATYMO NR. X-1771
PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys

Įstatymo projekto rengimą paskatino vertinimas, jog apylinkių teismų teisėjų pareiginės algos dydis yra neproporcingas teisėjams keliamų kvalifikacijos reikalavimų, jų darbo krūvio, už darbą gaunamo atlygio santykio su kitiems valstybės biudžeto lėšomis išlaikomiems aukštesnės grandies pareigūnams bei tarnautojams, taip pat kitų teismų teisėjams mokamais atlyginimais, prasme, o tai neatitinka valstybės intereso užtikrinti aukščiausios kvalifikacijos teisininkų pritraukimą į šias pareigas. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas 2011 m. vasario 14 d. nutarime konstatavo, jog „valstybei tenka pareiga nustatyti tokį teisėjo atlyginimą, kuris atitiktų teisminės valdžios ir teisėjo statusą, vykdomas funkcijas ir atsakomybę.“

2. Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Projekto tikslas – užtikrinti konstitucinių proporcingumo ir teisingo apmokėjimo už darbą principų įgyvendinimą.

Projekto uždavinys – nustatyti adekvatų apylinkių teismų teisėjų ir šių teismų pirmininkų bei jų pavaduotojų pareiginės algos dydį.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Pagal Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 straipsnio 2 dalį bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų pirmininkų, jų pavaduotojų, skyrių pirmininkų ir teisėjų atlyginimas susideda iš: 1) pareiginės algos; 2) priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus.

Lyginant apylinkės teismų ir kitų teismų teisėjų pareiginės algos dydžius pažymėtina, kad esamas reguliavimas numato didesnius šį dydį lemiančius koeficientus aukštesnės grandies teisėjams. Pagal esamą teisinį reguliavimą taikomi šie pareiginių algų koeficientai:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	19,2
Lietuvos apeliacinis teismas	18,2
Apygardų teismai	17,2
Apylinkių teismai	14,2

Konstatuotina, jog skirtumai tarp skirtingų grandžių bendrosios kompetencijos teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų nėra vienodi - aukštesnės grandies teismų teisėjų pareiginės algos koeficientai nuosekliai skiriasi vienu bazinio atlyginimo dydžiu, tuo tarpu skirtumas tarp apylinkių ir apygardų – trejais.

Pastebėtina ir tai, kad apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientai skiriasi nuo šių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų didesniu mastu nei aukštesnės grandies teismuose. Apylinkių teismų pirmininkų pareiginių algų koeficientų dydžiai skiriasi priklausomai nuo teisme dirbančių teisėjų skaičiaus ir šiuo metu yra 16,7 teismuose, kuriuose dirba iki 14 teisėjų, ir 17,7 teismuose, kuriuose dirba 15 ir daugiau teisėjų (pirmininkų pavaduotojų pareiginių algų koeficientai atitinkamai yra 15,3 ir 16). Tuo tarpu aukštesnės grandies teismų pirmininkų pareiginių algų koeficientai yra didesni nei atitinkamų teismų teisėjų dviem bazinio atlyginimo dydžiais, jų pavaduotojų – vienu.

Manytina, kad nėra priežasčių, pagrindžiančių tai, kad skirtumas tarp apylinkių teismų teisėjų ir jų vadovų pareiginių algų koeficientų yra didesnis nei aukštesniuose teismuose. Kartu, atkreipiant dėmesį į tai, kad pagal Teismų įstatymo 14 straipsnį apylinkių teismuose priklausomai nuo juose dirbančių teisėjų skaičiaus didinamas teismų pirmininkų pavaduotojų skaičius, o tai tiesiogiai turi įtakos teismų pirmininkų darbo krūviui, pripažintina, kad nėra pagrįstas ir esamas reguliavimas, pagal kurį apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientai skiriasi priklausomai nuo teisme dirbančių teisėjų skaičiaus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Parenkant apylinkių teismų teisėjų pareiginės algos koeficiento didinimo mastą siūlytina atsižvelgti į aukštesniųjų teismų teisėjų algų koeficientų skirtumus. Siekiant nuoseklaus koeficientų dydžio augimo, apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientas nustatytinas vienetu mažesnis nei apygardų teismų teisėjų, t.y. 16,2.

Didinant apylinkių teismų teisėjų pareiginės algos koeficientą, spręstinas klausimas ir dėl šių teismų pirmininkų bei jų pavaduotojų pareiginių algų koeficientų didinimo. Didinant apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientus, įstatymo projekte siūloma atsisakyti jiems nustatyti taikomo teismų skirstymo į grupes pagal teisme dirbančių teisėjų skaičių bei, atsižvelgiant į šiuo metu esantį pareiginės algos koeficientų skirtumą tarp aukštesniųjų teismų teisėjų ir jų vadovų, apylinkių teismų pirmininkams nustatyti 18,2, o jų pavaduotojams – 17,2 dydžio pareiginės algos koeficientą.

Pritarus pateiktiems siūlymams bus nustatytas adekvatus apylinkių teismų teisėjų ir šių teismų pirmininkų bei jų pavaduotojų pareiginės algos dydis, užtikrinamas nuoseklus pareiginių algų koeficientų įvairių pakopų teismuose augimas, didinamas darbo apylinkių teismų teisėju patrauklumas.

Atsižvelgiant į ribotas valstybės biudžeto galimybes, apylinkių teismų teisėjų, pirmininkų ir jų pavaduotojų pareiginės algos koeficientus iki aukščiau nurodytų dydžių siūlytina padidinti lygiomis dalimis nuo 2016 ir nuo 2017 metų sausio 1 d.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus projektą sudaromos prielaidos dalies politikų bei visuomenės nepasitenkinimui dėl teisėjų atlyginimo didinimo. Mažinant šios neigiamos pasekmės mastą būtina užtikrinti argumentuotą teikiamo siūlymo pateikimą.

Taip pat mažėjantis skirtumas tarp apylinkės teismų teisėjų ir aukštesniųjų teismų teisėjų pareiginės algos koeficientų bei tarp apylinkės teismų teisėjų ir jų vadovų pareiginės algos koeficientų gali lemti motyvacijos siekti karjeros teismų sistemoje mažėjimą.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projektas nesusijęs su įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

7. Kokią įtaką įstatymas turės verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokie šios srities teisės aktai tebegalioja (pateikiamas šių aktų sąrašas) ir kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą projektą

Priėmus projektą kitų teisės aktų keisti nereikės.

9. Ar projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos

normas, o projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Projekto nuostatos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys

Priėmus projektą, įstatymui įgyvendinti įstatymo įgyvendinamųjų aktų nereikės.

12. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Įstatymui įgyvendinti, nesikeičiant taikomam teisėjų pareiginės algos baziniam dydžiui, 2016 metais reikės papildomai skirti apie 1 197 147 eurų valstybės biudžeto lėšų (913 992 eurų darbo užmokesčiui ir 283 155 eurų darbdavio socialinio draudimo įmokoms), o 2017 ir vėlesniais metais dar papildomai – 1 072 784 eurų (819 044 eurų darbo užmokesčiui ir 253 740 eurų darbdavio socialinio draudimo įmokoms).

13. Projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Teisėjų taryba, rengėjas – Nacionalinė teismų administracija.